

Rom 8, 7

7: For kjødets sinnelag er fiendskap mot Gud, for det bøyer seg ikke inn under Guds lov, og har heller ikke evne til å gjøre det.

For ... Paulus sier: "Kjødets sinnelag er død" (v. 6), for det er fiendskap mot Gud. Ja, se nå her for en forferdelig tilstand det kjødelige sinnelaget er. Kjødets sinnelag er fiendskap mot Gud. Som vi har sagt tidligere, så omfatter "kjødets sinnelag" både forstandens og viljens virksomhet. Forstandens tanker, visdom, holdninger osv. - alt slik som det er av naturen. Og viljens drift etter å søke og attrå det jordiske og egennyttige. All denne sjelens naturlige virksomhet er i strid med Gud. Ja, slik apostelen sier det her, ikke bare fiendtlig, men er selve "fiendskapen" mot Gud. Det naturlige menneske, - selv når en møter det i de herligste menneskene, ja selv de som har nidkjærhet for Gud og søker å grunnlegge sin egen rettferdighet, - har altså likevel i sjelens grunn et dypt rotfestet fiendskap mot Gud. Dette er ofte fullstendig skjult og helt utenkelig for dem selv. Men Herren Gud sier det. Og alle de som i omvendelsens nød lærte å kjenne sitt eget hjerte, de stadfester det.

Det naturlige menneske hater Guds hellighet, fordi det elsker synden. Det hater hans rettferdighet, ved at det reiser seg mot hans dommer. Det hater til og med hans barmhjertighet, på grunn av måten han gir nåden på, for det vil selv oppnå det gjennom noe det selv har deltatt i. Men som vi allerede har sagt; i sitt hjertes mørke ser menneskene ikke dette at de er Guds fiende. De synes tvert imot, ja de vil påstå, at de elsker Gud. Og grunnen til det er oftest at de i sin oppfatning har en helt annen Gud enn den som står fram og taler i Den Hellige Skrift. De har selv oppkonstruert seg en Gud som passer sammen med deres bedratte forstand og kjødelige lyster. Og denne Gud elsker de. Men straks den sanne Gud står foran dem, han som krever fullkommen renhet og fordømmer deres kjæreste lyster, da oppstår det virkelig strid inni dem. Dette er det beste bevis på at deres "kjøds sinnelag er fiendskap mot Gud".

for det bøyer seg ikke inn under Guds lov. Det kjødelige sinnet underkaster seg ikke Guds lov. Paulus sier dette er beviset på at kjødets sinnelag er fiendskap mot Gud: "Det bøyer seg ikke inn under Guds lov". Tvert imot reiser det seg mot hans vilje. Uansett hva det naturlige menneske foretar seg for å unngå dommen og oppnå evig liv, - så gjør de det ikke i lydighet mot Guds lov (sv: i undergivenhet for Guds lov), men bare som trelen, som drives av egennykten. Kjødets sinnelag stemmer aldri overens med Guds lov, som angriper, straffer og fordømmer dets eget innerste vesen. For den falne naturen har nå en gang blitt slik den fremdeles er. Den elsker alt annet, seg selv og andre skapte ting, mer enn Gud. Dette gjør at den hverken frykter eller har noen trøst i Gud, men er sikker når den har medgang, og fortviler i motgang. I tillegg er denne falne naturen full av alle slags lyster og begjær. Når altså arvesynden i vår natur består nettopp i en konstant tilbøyelighet til det onde, og avvik overfor det gode, så står jo alltid en slik natur i strid mot loven. Kjødets sinnelag bøyer seg altså aldri inn under Guds lov. Og nettopp i dette forholdet; at kjødets sinnelag ikke er å elske og gjøre det som Guds lov krever, ligger jo en åpenbar strid og fiendskap mot Gud - som har gitt loven.

Men dette fiendskapet blir ennå mer åpenbart når samvittigheten virkelig blir angrepet av lovens åndelige krav. Da opplever mennesket at det ikke kan oppfylle disse kravene, men innser likevel at han må oppfylle dem fullkomment hvis han ikke skal bli fordømt av Gud, som nå står bydende og truende foran ham. Da stiger det ofte opp en følbart bitterhet mot Gud og hans bud, i den pressede sjelen. Det går ofte så langt at mennesket til slutt ønsker at det aldri var gitt noen lov på denne jord.

Luther sier: "Det foregår på den måten, at når loven bremser og hindrer vår hånd og et åpenbart ondt liv, så er det nok til at den bare virker desto større hat og motstand i hjertet. Akkurat som når en guttunge blir mer og mer sint på sin overordnede, jo strengere denne forbyr ham å gjennomføre sin vilje og straffer ham for lovbrudd. Før loven kommer, synder altså menneskene og den onde naturen helt av seg selv, og tenker ikke på loven. Men når loven kommer, forbyr og truer, da først blir naturen virkelig ond og fornærmet på loven. Da begynner den ikke bare å elske synden, men også å hate rettferdigheten". På denne måten blir det ellers så skjulte fiendskapet mot Gud åpenbart. Og nettopp på den måten Paulus uttrykker det her, at "kjødets sinnelag ... bøyer seg ikke inn under Guds lov".

og har heller ikke evne til å gjøre det. Her er snublesteinen, som alle de som "lever etter kjødet" kolliderer med. Enten opplever menneskene at de ikke kan bøye seg inn under Guds lov. Og da blir de irritert på en slik lov, og en slik Gud som har gitt oss en lov som ingen kan oppfylle, og som samtidig fordømmer oss for lovbrudd. Eller også, hvis mennesket ennå lever i sin naturs blinde innbilning om at vi skal nok selv kunne oppfylle alt, så reagerer det sterkt overfor alle slike ord som det vi nå har for oss. Men Gud har alltid rett i det han har talt. La oss derfor se nøye på disse ordene! Hør hva det er apostelen sier her! Det er ikke nok med at kjødet ikke bøyer seg inn under Guds lov -. Han sier jo også at det "har heller ikke evne til å gjøre det". At det er totalt umulig for vår natur å bøye oss inn under Guds lov. Her lærer Paulus noe hele Guds ord og all vår egen bitre erfaring bekrefter; at alle mennesker, selv de beste slik de er av naturen, er slaver under synden.

Men denne sannheten er virkelig noe de som lever etter kjødet steiler overfor. Når Kristus sa til jødene: "Dere skal kjenne sannheten, og sannheten skal gjøre dere fri", svarte de ham: "Vi har aldri vært trelle under noen! Hvordan kan du si: Dere skal bli fri?" På samme måte oppfører de uomvendte seg i dag. De påstår at de har en fri vilje. De mener at på samme måte som de kan velge å gjøre ondt, så kan de også velge om de vil gjøre godt. Hvis de dermed mente at de ikke hindres av noen ytre tvang til å velge det de vil, så ville det være sant at de i den oppfatningen er frie. Men hindringen ligger i selve den falne naturen. En fornuftig skapning gjør selvsagt sine valg ut fra en indre overbevisning. Men hvis nå dette hans indre, hans sinn, av naturen er ondt, så blir valget ondt. Og er hans sinnelag godt, så blir valget godt.

Da sier det seg selv at hvis vår natur og sinnelag/vilje allerede er ond, så kan den ikke gjøre seg selv god. Det er nødvendig at en god makt kommer til utenfra, og skaper et nytt hjerte og sinn i oss. Men så lenge det bare er tale om vår natur, så er forholdet at den alltid er tvunget til å handle etter som den er. Kristus sier: "Et dårlig tre kan ikke bære god frukt. Kan vel noen sanke druer fra tornebusker eller fiken fra tistler?" "Et godt menneske (det som er født av Gud) henter fram gode ting fra den gode skatten i sitt hjerte, og et ondt menneske henter fram onde ting fra den onde skatten (eller forråd/skattkammer)". I sin kjødelige tilstand vil menneskene altså bestandig velge det onde. De kan ikke velge det gode, "har heller ikke evne til å gjøre det". Og det skyldes ikke noen ytre hindring, for da kunne de ikke stilles til ansvar for det, men for sin egen ondskaps skyld. Kristus sier også: "Hvordan kan dere som er onde, tale noe godt? For det hjertet flyter over av, det taler munnen" (Mat 12: 34). Ja, profeten Jeremia sier det er så umulig for et menneske selv å kunne gjøre det gode, som at en etiopier kunne forvandle sin hud, eller en panter sine flekker.

Men alt dette går på egne muligheter for å bøye seg inn under Guds lov. Det gjelder altså lovens muligheter for å gjøre oss mennesker gode. For loven krever jo, og stiller menneskenes egne muligheter på prøve. I dette kapitlet har nå Paulus først slått fast at det er umulig for loven å virke det den krever, fordi den var maktesløs på grunn av kjødet (v. 3). Og nå sier han at det er umulig for kjødet å bøye seg inn under Guds lov. Alt sammen lærer oss altså hvor grensen går for det som er mulig for menneskene.

Noe helt annet er at Herren kan forvandle et menneske. Gud kan gjennom sin Ånd vekke det åndelig døde mennesket, og sette ham i stand til å motta den nåden som tilbys ham. Da bruker ikke Gud en uimotståelig makt, som om han skulle tvinge den vakte sjelen til å bøye seg for sannheten. Kristus sier selv uttrykkelig at også på dette stadie, når han besøker dem med sitt nådekall, skal menneskene også kunne stå imot og forkaste ham (Luk 14: 18, Mat 22: 3, 5, Joh 3: 19). Men Gud setter dem i stand til å kunne motta nåden, samtidig som de altså fortsatt, ved å bruke sin egen vilje, kan forkaste nåden.

Paulus vitner om seg selv, at han "rådførte seg ikke først med kjød og blod", og videre, at han "ble ikke ulydig mot det himmelske syn" (Gal 1: 16, Apg 26: 19). Med disse ordene lar han oss forstå at han kunne også vært "ulydig" når Herren nå hadde slått ham ned og vekket ham. Men ingen kan av seg selv omvende seg. Det taler Herren uttrykkelig om: "Ingen kan komme til meg uten at Faderen, som har sendt meg, drar ham" (Joh 6: 44). Og i samme kapittel: "Derfor har jeg sagt til dere at ingen kan komme til meg uten at det blir gitt ham av min far" (v. 65). Det samme sier Paulus: "Ingen kan si at Jesus er Herre, uten i Den Hellige Ånd" (1Kor 12: 3).

Her ser vi hvor uttrykkelig Skriften lærer at det naturlige menneske ikke har noen som helst mulighet til å velge seg det gode, og være Guds lov lydige. På tross av at det jo er menneskets plikt, og at det derfor er rett og rimelig at det kreves av ham. Men menneskene er, som Paulus har sagt tidligere i brevet, "ugudelige" (kap. 4: 5), en "synder", og "Guds fiender" (kap. 5: 8, 10). I Skriften blir mennesker i denne tilstand alltid omtalt som de som "vandrer etter tidsånden i denne verden, etter fyrsten over luftens makt, den ånd som nå er virksom i ulydighetens barn", som de som er under "Satans makt", "fanget i djevelens snare". Det var umulig for dem å slippe fri fra dette slaveriet, før det kom "en som er sterkere", en som overvinner den sterke, og "tar fra ham hele den rustningen han stolte på" (Luk 11: 22). Det samme sier Paulus, at det er Gud som "har fridd oss ut av mørkets makt og satt oss over i sin elskede Sønns rike" (Kol 1: 13). Og Herren selv sier: "Hvis Sønnen gjør dere fri, blir dere virkelig fri" (Joh 8: 36). Bare "der Herrens Ånd er, der er det frihet" (2Kor 3: 17).

Ja, også de som er født av Ånden er hvert eneste øyeblikk avhengig av den samme Åndens virkning. De kan fremdeles slett ikke gjøre det de selv vil. Riktignok er de selvsagt ikke mer syndens treller, så de må fortsette på det gamle slaveriets vei. Nei, de følger Kristus, de "vandrer ikke etter kjødet, men etter Ånden" (v. 4). Men det er bare Ånden som bor i oss, som virker alt dette. De kan ikke fritt gjøre hva de vil, som apostelen så grundig lærte i forrige kapittel. I Gal 5 taler han også om striden mellom kjødet og Ånden, der Ånden har tatt bolig: "De to står imot hverandre, for at dere ikke skal gjøre de ting dere vil". Ja, i 2Kor 3: 5 sier han om de som tror, at de ikke en gang har en eneste god tanke, uten at Gud gir dem den. Han sier: "Ikke det at vi er dyktige i oss selv til å tenke ut noe som om det kom fra oss selv, men vår dyktighet er fra Gud". Det samme sier også Herren Kristus: "Grenen kan ikke bære frukt av seg selv". "Uten meg kan dere slett ikke gjøre noen ting". Slik er altså selv de som er født på ny hvert øyeblikk så avhengige av Gud. Hvor selvsagt er det ikke da, når vi snakker bare om det naturlige menneske, at de ingen som helst frihet har til å gjøre det gode som loven krever.

Men her protesterer hele verden: Er det slik det står til, at menneskene virkelig ikke har noen fri vilje, ikke kan være Guds lov lydige, ikke selv kan velge å gjøre det gode og vokte seg for det onde -! Hvordan kan da en rettferdig Gud kreve dette av oss, og fordømme oss for vår synd? Når vi er født med en slik synd og avmakt, da krever jo faktisk Herren av oss, slik Ordet dømmer, noe han ikke har gitt oss! Herren Kristus har selv gitt oss svaret på slike innvendinger: "Du onde og late tjener! Du visste at jeg høster der hvor jeg ikke har sådd, og sanker der hvor jeg ikke har strødd såkorn. Derfor burde du satt inn pengene hos pengevekslerne. Og da jeg kom, ville jeg ha fått tilbake mitt eget med renter". Hele kraften i ovennevnte protest er falt bort ved at Gud har gitt oss sin Sønn. Sønnen og Ånden er de rette utlånerne (sv: växlarna), formidlerne.

For Sønnen har tatt på seg det vi hadde; synden og fordømmelsen. Og gitt oss det han har; rettferdigheten og livet. Og Ånden kan ennå, hver dag, gi nytt liv og ny kraft til den synder som kommer med sin synd og sin nød. Bare vi vil erkjenne vår synd og vår avmakt, og tro på Sønnen, så vil Gud "få tilbake sitt eget med renter". Han får alle lovens krav oppfylt i selve Sønnens fullkommenhet, og får oss både rettferdiggjort og helliggjort. Gjennom sitt ord og sin Ånd møter Gud oss, og setter oss i stand til å tro på Sønnen. Da står vi uten noen unnskyldning, når vi ikke mottar dette, men isteden "tretter med vår skaper". Den som ikke, når "Faderen drar ham", kommer til Sønnen, er med all rett fordømmelsens barn. Det er ingen som behøver å gå evig fortapt for sine synder. Går de fortapt, så er det bare fordi, sier Herren, "de ikke har trodd på Guds enbårne Sønns navn".

Dette lærer altså Ordet. Men hva hjelper det? De fleste mennesker spør ikke etter hva Herrens ord sier. I åpenbar strid imot alt det Skriften vitner om hvordan det falne mennesket treller under synden, forneker de til og med selve vår fortapte tilstand. De påstår at de ikke er treller, men har viljestyrke til å gjøre det gode. En må bare svare slike på samme måte som Herren svarte den unge mannen som spurte hva han skulle gjøre for å få evig liv: "Hvis du vil gå inn til livet, så hold budene!" Du som mener du ikke har noe problem med å oppfylle det Gud krever, og at du har styrke til det: Du kan ikke nekte for at det er din plikt å oppfylle loven fullkomment! Men det første og største budet er dette: "Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte, og av hele din sjel, og av all din forstand". Videre må du i alle forhold, og til enhver tid, fullkomment adlyde Gud. Har du gjort dette? Nei! Da er du jo med rette fordømt på grunnlag av din egen påstand. Du sier jo at du både har kunnet og fortsatt kan gjøre alt du bør. Og nå erkjenner du at du har ikke gjort det!

Men selv også den som bekjenner at han ikke kan oppfylle budene, har dermed bekjent at han er en syndens trell. Den ene, så vel som den andre er fortapt, hvis de ikke bøyer seg for Guds råd til frelse, og gjennom omvendelse og tro klynger seg til Kristus, som "er lovens ende, til rettferdighet for hver den som tror". Vet du dette, men ikke gjør bruk av det, da skal "ditt blod komme over ditt hode". Kristus sa: "Men nå sier dere: Vi ser. Derfor består deres synd" (Joh 9: 41),

I dette og de to foregående versene har Paulus med korte, men sterke og uttrykkelige ord skildret det naturlige menneskets kjødelige sinn, som er vendt bort fra Gud. Først har han vist at de som lever etter kjødet, er kjødelig sinnet. Eller retter bare sinnet mot det som hører kjødet til. Dernest har han vist at kjødets sinnelag er død. Dvs. den åndelige døden, som resulterer i den evige død. For det tredje at kjødets sinnelag er fiendskap mot Gud, for det bøyer seg ikke inn under Guds lov. Og for det fjerde at det er så fullstendig fanget i sin ondskap, at det ikke en gang har evne til å bøye seg inn under Guds lov, men isteden må kjempe mot den, hvis det ikke skjer en fullstendig ny fødsel. Alt dette er jo en ganske forferdelig beskrivelse av det naturlige menneskets tilstand. Og likevel bekrefter også all erfaring at slik er det. Hvor ulykkelig er ikke da hvert eneste ugjenfødte menneske, når selv deres sinnelag og høyeste visdom, alt deres strev og lengsel, - er fiendskap mot Gud, - og ikke har evne til å være annerledes!

Dette gjelder jo ikke bare noen spesielt ugudelige mennesker. Det gjelder alle som ikke er født på ny av Gud, altså alle som er slik vi er av naturen. Vi er alle av natur "vredens barn". Hvor lykkelige de da er, de som har lyttet til nådens røst og latt seg forsones med Gud! Jovisst burde vi tilbe den guddommelige barmhjertigheten, som ikke overlot oss til vår naturlige død. Ja, først og sist burde vi tilbe den Guds kjærlighet som gav sin Sønn for oss "da vi var fiender". Og når denne kjærligheten og barmhjertigheten er så stor, så burde vi også ha en like stor og inderlig tillit til ham. For når Gud har elsket oss så høyt, mens vi ennå var fiender, hvor mye mer elsker han oss ikke da nå, når vi er blitt forliket, og er hans barn (konf. kap. 5: 10). Ennå bærer vi på det onde kjødet og dets lyster, og i dette ligger det alltid fiendskap, eller strid, imot Gud og hans hellige lov. Men da bør vi også daglig først og sist øve oss i troen på den urokkelige nåden, hvis vi ikke skal stoppe opp i motløshet. Og videre;

daglig døde dette onde kjødet, eller gjerne tillate at Gud døder det på sin måte. Og sluttelig; med lengt og glede vente på vår fulle forløsning fra alt dette.